

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2013 r.

Wyjaśnienie nr 2
do treści regulaminu konkursu NA OPRACOWANIE NOWEJ IDEOWO – ARTYSTYCZNEJ
KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNO – KRAJOBRAZOWEJ MIEJSCA PAMIĘCI NA TERENIE BYŁEGO
NIEMIECKIEGO NAZISTOWSKIEGO OBOZU ZAGŁADY W SOBIBORZE
Postępowanie nr 1/FPNP/01/13

W związku z ogłoszonym konkursem NA OPRACOWANIE NOWEJ IDEOWO – ARTYSTYCZNEJ KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNO – KRAJOBRAZOWEJ MIEJSCA PAMIĘCI NA TERENIE BYŁEGO NIEMIECKIEGO NAZISTOWSKIEGO OBOZU ZAGŁADY W SOBIBORZE, organizowanym przez Państwowe Muzeum na Majdanku, w imieniu którego czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem konkursu wykonuje Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie”, w dniach 18 marca – 8 kwietnia 2013 r. wpłynęło drogą elektroniczną 12 wniosków o wyjaśnienie treści regulaminu konkursu, zawierających 48 pytań. Poniżej znajdują się treści wszystkich pytań bez ujawnienia źródła wraz z wyjaśnieniami.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 1

[REDAKTOWANE], prosi o wyjaśnienie następujących kwestii w/w regulaminu konkursu:

1. jaka powinna być min wysokość sali wystawowej i czy posiadacie Państwo ewentualnie projekt aranżacji wystawy lub eksponaty (gabaryty eksponatów, które będą się tam znajdowały)
2. proszę również określić czy eksponaty mają mieć specyficzne oświetlenie,
3. czy magazyn sprzętu gospodarczego będzie obsługiwał również salę wystaw czasowych i salę wystawową,
4. czy konieczna jest strefa szatniowa lub czy wogóle Państwo przewidujecie taką strefę,
5. czy jest możliwe udostępnienie mapy w wersji dwg.,
6. czy plansze mają być również w wersji elektronicznej oprócz skróconej prezentacji projektu,
7. czy skrócona prezentacja projektu może być w formie filmu prezentacyjnego.

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 1

Ad. 1 i 2. Zamawiający nie posiada projektu aranżacji wystawy. Przygotowanie projektu wystawy będzie kolejnym etapem realizacji projektu tworzenia nowego Miejsca Pamięci, planowanym po wyłonieniu koncepcji architektoniczno-krajobrazowej. Wtedy też Zamawiający, podczas opisywania warunków, jakim odpowiadać powinna wystawa, przedstawi Wykonawcom wystawy parametry techniczne sali, zgodne z projektem budynku wykonanym na podstawie wybranej koncepcji architektoniczno-krajobrazowej. W związku z tym przedstawienia konkretnych propozycji rozwiązań architektoniczno-technicznych budynku Zamawiający oczekuje od Uczestników bieżącego konkursu, ograniczając ich jedynie obowiązującymi przepisami prawa oraz, wymienionymi w Regulaminie konkursu, wytycznymi do sporządzenia koncepcji tj.: powierzchnia całkowita, proponowany jej podział, czy planowany budżet projektu.

Ad. 3. Tak.

Ad. 4. Pośród przedstawionego w Regulaminie konkursu podziału powierzchni nie znajduje się strefa szatniowa, ponieważ jako taka nie jest planowana przez Zamawiającego. Jednakże, zgodnie z Regulaminem konkursu założenia dotyczące powierzchni mają charakter orientacyjny a ostateczny jej podział zależy ma od funkcjonalnej koncepcji obiektu, jaka – z pośród złożonych prac konkursowych – zostanie wyłoniona w niniejszym konkursie. Nie wyklucza to zatem możliwości przedstawienia przez Uczestnika konkursu, podziału powierzchni uwzględniającego dodatkowe pomieszczenia przeznaczone dla innych, niż wskazane w Regulaminie, celów, które zdaniem Uczestnika konkursu są istotne dla funkcjonalności tego obiektu.

Ad. 5. Załącznik nr 7 do regulaminu konkursu (mapa poglądowa terenu) została przekazana w dniu 29 marca 2013 r. wszystkim Uczestnikom zaproszonym do udziału w konkursie, drogą elektroniczną na adres wskazany we wniosku o dopuszczenie do udziału w konkursie.

Ad. 6 i 7. Regulamin konkursu w rozdziale VI opisuje wszystkie wymagania dotyczące prac konkursowych, jakich spełnienia oczekuje Zamawiający. Pośród tych wymogów nie występuje zarówno konieczność składania – jak rozumiem – wszystkich planów w formie elektronicznej, jak również nie przewiduje się możliwości zastąpienia skróconej prezentacji projektu filmem prezentacyjnym. Jednocześnie Zamawiający zwraca uwagę, iż dołączenie materiałów wykraczających poza zakres pracy konkursowej nie powoduje wykluczenia tej pracy konkursowej. Materiały wykraczające poza zakres – zgodnie z punktem 1.4 w rozdziale VI Regulaminu konkursu – nie będą rozpatrywane.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 2

Zapytania dotyczące konkursu:

1. Czy jest możliwa ingerencja w bryłę kopca?
2. Czy można zmieniać lokalizację istniejących obiektów pomnikowych?
3. Czy dopuszczalna jest wycinka drzew?

Z poważaniem,

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 2

Ad. 1 i 2. Zgodnie z informacjami zawartymi w rozdziale II Regulaminu konkursu, w punkcie 2.3, w akapicie 9., dotychczasowe formy upamiętnienia (w tym kopiec pamięci ofiar, pomnik więźniarki z dzieckiem, słup kamienny, mur z tablicami pamiątkowymi, kamienie z tabliczkami upamiętniającymi konkretne ofiary) muszą pozostać, dopuszcza się natomiast ich uzasadnioną modyfikację polegającą np. na zmianie miejsca usytuowania. Kopiec pamięci ofiar jest jednak szczególnym elementem dotychczasowego upamiętnienia, ponieważ znajduje się on w strefie, w której (w wyniku badań archeologicznych) ujawnione zostały groby masowe. Strefa ta jest pod szczególnym nadzorem Naczelnego Rabina Polski, który (zgodnie z informacją zawartą w rozdziale II Regulaminu konkursu, w punkcie 2.3, w akapicie 7.), zaleca odstępianie od planowania prac budowlanych, jakie skutkowałyby naruszeniem ziemi, którą przykryte są prochy zamordowanych.

Biorąc pod uwagę powyższe należy podkreślić trudności, jakie mogą skutecznie uniemożliwić realizację projektu, który będzie przewidywał nadmierną ingerencję w bryłę kopca pamięci, pamiętając jednak, iż punktem ciężkości nowej koncepcji (zgodnie z ustaleniami zawartymi w punkcie 2.1 w rozdziale II Regulaminu konkursu) jest upamiętnienie ofiar niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze, poprzez zabezpieczenie grobów masowych. W związku z tym możliwa jest ingerencja w bryłę kopca pamięci, jeżeli miałyby na celu owe upamiętnienie i zabezpieczenie grobów masowych. Ponadto podkreślenia wymaga fakt opisany w rozdziale II, w punkcie 2.3, w akapicie 9. Regulaminu konkursu, z którego wynika, iż w trakcie realizacji projektu prawdopodobne jest poddanie konserwacji wymagających tego obiektów. Takim elementem, który (zgodnie z opinią zamawiającego) wymaga konserwacji jest betonowa opaska wokół kopca pamięci.

Ad. 3. Zamawiający nie może jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie, w szczególności, iż nie posiada wiedzy, w jakim celu, na jaką skalę, i na której (pod względem własności) części terenu Pomnika Zagłady, „wycinkę drzew” dana koncepcja miałyby przewidywać. Regulamin konkursu wskazuje jednak na konieczność zaproponowania takiego rozwiązania, aby pamięć o zmarłych i ich cierpieniu uczczona została w sposób godny, a jednocześnie nieingerujący zbyt mocno w zastane otoczenie, zaś odwiedzający mogli dowiedzieć się w przystępny sposób o tym, co wydarzyło się w tych miejscach. (rozdział II punkt 2.3 akapit 6. Regulaminu konkursu). Jest to głównym powodem, dla którego inwestycje wymagające dużej powierzchni i znacznej ingerencji w teren planowane są na obszarze, na którym nie występuje drzewostan. Tak więc, zgodnie z Regulaminem konkursu, intencją Zamawiającego nie jest zachęcanie Uczestników konkursu do planowania usuwania drzewostanu, lecz dopuszczenie ewentualnej „wycinki drzew”, jaka może być brana pod uwagę w sytuacji, w której wystąpi brak alternatywnej możliwości lub będzie to niezbędne dla realizacji wybranej koncepcji. Zamawiający podkreśla jednocześnie, iż możliwość ewentualnego usuwania drzewostanu dla potrzeb realizacji wybranej koncepcji uzależniona jest od kilku czynników, do których należą m.in. uzyskanie niezbędnych zezwoleń oraz pozyskanie niezbędnego obszaru – jeżeli proces ten dotyczyć będzie terenu niestanowiącego własności Państwowego Muzeum na Majdanku. Brak uzyskania odpowiedniego zezwolenia lub tytułu prawnego do dysponowania niezbędnym obszarem może skutkować koniecznością wprowadzenia modyfikacji wybranej koncepcji, o której mowa w rozdziale II w punkcie 2.2 w akapicie 6. Regulaminu konkursu.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 3

Dzień dobry,

Jako uczestnik Konkursu na opracowanie nowej ideowo-architektoniczno-krajobrazowej miejsca pamięci na terenie byłego niemieckiego obozu zagłady w Sobiborze, wysyłam zapytania do treści regulaminu:

1. W odniesieniu do punktu 2.2 Regulaminu proszę o sprecyzowanie terminu "forma naturalnej osłony", czy dotyczy ono jedynie Użytych materiałów?
2. W odniesieniu do punktu 2.3 Regulaminu proszę o wyjaśnienie, czy wymagany jest dojazd samochodowy do samego kopca pamięci ofiar (tak jak dotychczasowa dochodząca do niego droga asfaltowa)?

3. W odniesieniu do punktu 2.3 Regulaminu proszę o wyjaśnienie, czy utwardzona ścieżka wokół kopca pamięci ofiar jest jego integralną częścią i w związku z tym czy spełnia ona wspomniany warunek "zabezpieczenia grobów masowych", które wg badań archeologicznych znajdują się pod nią?

Pozdrawiam serdecznie

Proszę o potwierdzenie otrzymania zapytań.

[REDACTED]

[REDACTED]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 3

Ad. 1 Forma „naturalnej osłony”, jaka została wskazana w odniesieniu do granicy pomiędzy terenem Miejsca Pamięci a gospodarstwami prywatnymi – zgodnie z intencją Zamawiającego – oznacza raczej nasadzenie roślinności niż tworzenie budowli, która funkcję takiej osłony mogłaby pełnić. Biorąc jednak pod uwagę, iż osłona ta winna być elementem proponowanej koncepcji architektoniczno-krajobrazowej Zamawiający nie ogranicza Uczestników konkursu co do wyboru sposobu wykonania takiej osłony – w tym planowania budowli wykonanej z materiałów właściwych dla obszaru, na którym będzie ona sytuowana (zgodnie z zapisami zawartymi w rozdziale II w punkcie 2.2, w akapicie 6.) oraz zgodnej z innymi ustaleniami zawartymi w Regulaminie konkursu – w szczególności ustaleniami ogólnymi, zawartymi w rozdziale II w punkcie 2.1.

Ad. 2 Biorąc pod uwagę fakt, iż strefa pomnikowa oraz strefa z grobami masowymi, na której znajduje się kopiec pamięci ofiar, są miejscami każdorazowo odwiedzanymi przez osoby składające hołd zamordowanym oraz miejscami, na których odbywa się wiele uroczystości, droga ta powinna umożliwiać awaryjny dojazd do tych stref, w szczególności dla pojazdów specjalnych i porządkowych. Nie przewiduje się natomiast możliwości przejazdu ciągiem komunikacyjnym na terenie Miejsca Pamięci dla pojazdów prywatnych oraz autokarów.

Ad.3 Ścieżka wokół kopca pamięci ofiar stanowi jego integralną część. Nie spełnia ona jednak warunku dotyczącego zabezpieczenia grobów masowych. Zgodnie z sugestią Naczelnego Rabina Polski nowa koncepcja Miejsca Pamięci powinna całkowicie wykluczać możliwość chodzenia po grobach masowych, co skutkuje koniecznością wyłączenia tej ścieżki z ruchu (rozdział II Regulaminu konkursu, punkt 2.3, akapit 7.). Ciąg komunikacyjny przechodzący przez strefę, w której znajdują się groby masowe, w szczególności, gdy koncepcja będzie przewidywać dojsie do kopca pamięci ofiar, powinien być tak utworzony, aby osoby odwiedzające Miejsce Pamięci nie chodziły po powierzchni, bezpośrednio pod którą znajdują się prochy ofiar niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze..

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 4

W związku z udziałem firmy w konkursie, chcielibyśmy zapytać o kilka kwestii związanych z tematem na opracowanie koncepcji architektoniczno-krajobrazowej Miejsca Pamięci na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze.

1. Czy sugerowana pierwsza lokalizacja na usytuowanie nowego budynku dla zwiedzających jest jedyną możliwą? Czy nowa inwestycja - budynek Visitor Centre powinien znajdować się na terenie zarządzanym przez Oddział w Sobiborze Państwowego Muzeum na Majdanku?
2. Czy druga proponowana lokalizacja, wynikająca z wniosków konserwatorskich i przed inwestycyjnych (pkt. 2) będąca własnością Lasów Państwowych może być brana pod uwagę? Zasadnicza kwestia dotyczy dawnego miejsca - składu drewna, tj. gdzie dokładnie gdzie był on zlokalizowany. We sprawozdaniu wstępnym z archeologicznych badań wykopaliskowych (załącznik) jest o nim mowa, cytat:

„Najlepszą lokalizacją dla potrzeb nowego budynku muzeum z niezbędną infrastrukturą pozostaje teren po składzie drewna, należący obecnie do Lasów Państwowych, od południa przylegający do terenu obozu(..) Teren ten również powinien zostać poddany archeologicznym badaniom wykopaliskowym przed podjęciem inwestycji. Można się w tamtym regionie spodziewać między innymi odkryć, związanych z ucieczką

więźniów w trakcie powstania 14. października 1943 roku.(...) Należy więc powtórzyć, że najlepszą lokalizacją dla potrzeb nowego budynku muzeum z zasadniczą infrastrukturą pozostaje teren po składzie drewna, położony już poza zasięgiem byłego obozu, należący obecnie do Lasów Państwowych, od południa przylegający do terenu obozu, graniczący od południa z działką nr 139/316/7".

W związku z tym, że teren ten nie jest własnością Oddziału Muzeum w Sobiborze, czy stanowi to utrudnienie przy lokalizacji nowego budynku Visitor Centre? Jeśli, lokalizacja na tym obszarze jest możliwa, proszę o podanie więcej informacji na ten temat. Czy jest to obszar położony w bliskim sąsiedztwie z projektowanym miejscem parkingowym (oznaczonym nr 10)?

Będę wdzięczna za odniesienie się do poruszonej problematyki.

Z góry dziękuję za odpowiedź.

Z wyrazami szacunku,

██████████

██████████

████████████████

██████████████████

██████████████

Ad.2 Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu zawartymi w rozdziale II w punkcie 2.3 w akapicie 3., 7. i 8. praca konkursowa powinna uwzględniać zabezpieczenie grobów masowych (ujawnionych podczas badań archeologicznych) wg mapy stanowiącej załącznik nr 7 do Regulaminu. Przewidziana w Regulaminie konkursu możliwość weryfikacji wcześniejszych ustaleń archeologicznych, dotyczących grobu oznaczonego nr 1, jaka nastąpi po zakończeniu prac badawczych, będzie miała miejsce nie wcześniej niż na etapie udzielania zamówienia na opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej tj. przed lub w trakcie „projektowego wyznaczenia właściwego zakresu strefy dostępnej zwiedzającym do chodzenia”. Zamawiający świadomy jest również faktu, iż każda zmiana w koncepcji, na podstawie której opracowana będzie dokumentacja projektowa, może prowadzić do konieczności zmiany wartości zwartych w Orientacyjnym Zestawieniu Kosztów Prac Budowlanych stanowiącym integralną część pracy konkursowej.

Ad.3 Wskazana różnica w nazewnictwie drogi pomiędzy obozem II i III, jaką podążały ofiary prowadzone na śmierć, pomiędzy Regulaminem konkursu a załącznikiem nr 7 do Regulaminu, wynika w tym przypadku z omyłki pisarskiej. Jednakże obie nazwy funkcjonują powszechnie i wynikają z tłumaczenia oryginalnej nazwy jaką jest „Himmelfahrtstraße”. Podczas opracowania koncepcji Zamawiający proponuje stosować nazwę oryginalną lub jej tłumaczenie zawarte w Regulaminie konkursu. Jednakże użycie nazwy zawartej w załączniku nr 7 nie będzie stanowić błędu.

Ad 4. Nie. W zdaniu, w którym następuje wyłączenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych (rozdział II punkt 2.3, akapit 11. Regulaminu konkursu), Zamawiający wskazuje możliwość lokalizacji miejsc parkingowych poza terenem Pomnika Zagłady, wskazując jednocześnie dwie możliwe lokalizacje. Każda z nich oddalona jest jednak od miejsca, w którym planowana jest lokalizacja budynku centrum dla zwiedzających, w związku z czym Zamawiający oczekuje, aby odpowiednia ilość miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, zlokalizowana została na terenie Pomnika Zagłady.

Ad. 5 Treść Regulaminu konkursu nie sugeruje lokalizacji miejsc do odpoczynku przy parkingu. Regulamin konkursu w rozdziale II w punkcie 2.3 w akapicie 11. wskazuje jedynie, iż miejsce do odpoczynku winno być usytuowane w dyskretnym miejscu, w sposób niezakłócający powagi Miejsca Pamięci i wkomponowane w jego otoczenie. Zdaniem Zamawiającego każde dyskretnie miejsce w obrębie obszaru, objętego koncepcją zagospodarowania, wskazane przez Uczestnika konkursu w celu lokalizacji miejsca do odpoczynku dla odwiedzających będzie prawidłowe, pod warunkiem, że nie będzie zakłócać powagi Miejsca Pamięci, zostanie wkomponowane w jego otoczenie i – zgodnie z podstawowym celem konkursu, zawartym w rozdziale II w punkcie 1.1. Regulaminu konkursu – będzie funkcjonalne. Informacja dotycząca możliwości zmiany podziału powierzchni w budynku centrum dla zwiedzających zawarto w wyjaśnieniu treści Regulaminu nr 1, w odpowiedzi nr 4.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 6

Pytania do regulaminu konkursu - muzeum w Sobiborze:

1. czy możliwe byłoby wprowadzenie elementów upamiętniających obóz zagłady na rampie kolejowej zważywszy na to, iż znajduje się ona poza terenem opracowania?
2. W jakim stopniu możliwa jest ingerencja w przeprojektowanie rampy, która mogłaby wprowadzać zwiedzających na teren muzeum i aleję pamięci?

3. Czy rampa i kolej jest użytkowana?
4. Czy skład pociągu towarowego pojawiający się na zdjęciach jest elementem ekspozycji?
5. W regulaminie konkursu określono, że muzeum nie powinno przekraczać wysokości jednej kondygnacji, to czy w takim razie można częściowo zagłębić obiekt w terenie, i jaka powinna być nieprzekraczalna wysokość budynku w metrach ponad poziomem gruntu?

POZDRAWIAM

[REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 6

Ad.1 Zgodnie z zapisami zawartymi w rozdziale II w punktach 2.1.1 oraz 2.2 Regulaminu konkursu, obszar, którego koncepcję zagospodarowania objęto konkursem, wyznaczają granice Pomnika Zagłady. Istotna dla wytyczenia Szlaku Pamięci rampa kolejowa oraz dom komendanta obozu znajdują się w strefie ochronnej Pomnika Zagłady tj. na obszarze graniczącym z obszarem, którego dotyczyć ma praca konkursowa. Jednakże Regulamin konkursu nie zakazuje planowania elementów mających na celu upamiętnienie ofiar zbrodni na powyższym obszarze, w szczególności, gdy dotyczą one punktów, jakie powinny zostać wyznaczone na Szlaku Pamięci, wskazując jednocześnie na możliwe trudności z pozyskaniem tytułu do tych nieruchomości. W efekcie skutkować to może koniecznością wprowadzenia (na etapie opracowania dokumentacji projektowej) zmian, przez autora wybranej koncepcji, jeśli ta przewidywać będzie elementy upamiętnienia na terenie, do którego Zamawiający nie uzyska tytułu prawnego do dysponowania (rozdział II punkt 2.2 akapit 6. Regulaminu konkursu).

Ad.2 W nawiązaniu do odpowiedzi na pierwsze pytanie Zamawiający nie może udzielić jednoznacznej odpowiedzi, czy istnieje możliwość przeprojektowania rampy. Jeśli wybrana w przedmiotowym konkursie koncepcja – w ramach budżetu określonego w Regulaminie konkursu w rozdziale II, w punkcie 2.5.1 – przewidywać będzie taką inwestycję, Zamawiający może podjąć starania o uzyskanie tytułu prawnego do dysponowania nieruchomością, na której znajduje się rampa oraz o możliwość przebudowy istniejącego dziś obiektu.

Ad.3 Obecnie funkcjonująca rampa kolejowa nie jest obiektem oryginalnym z czasów funkcjonowania niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady, jest używana przez kolej i służy do załadunku drewna.

Ad.4 Pociąg towarowy znajdujący się na zdjęciu, jakie zostało umieszczone w załączniku nr 9 do Regulaminu konkursu, nie jest elementem ekspozycji, lecz regularnie kursującym składem służącym do transportu drewna.

Ad. 5 Jeżeli zdaniem Uczestnika konkursu warunki geotechniczne – zawarte w załączniku nr 14 do Regulaminu konkursu – pozwalają na zagłębienie tego obiektu w terenie, to z punktu widzenia archeologicznego oraz rabinackiego nie ma przeszkód dla takiego rozwiązania. Zamawiający celowo nie

określił również w regulaminie maksymalnej wysokości budynku ponieważ konkretnych propozycji rozwiązań architektoniczno-technicznych centrum dla zwiedzających Zamawiający oczekuje od Uczestników konkursu. Podkreślenia wymaga jednak fakt, iż zgodnie z intencją Zamawiającego budynek centrum dla zwiedzających nie może stanowić wizualnej konkurencji, a tym bardziej dominanty dla Miejsca Pamięci, lecz powinien być jego dyskretnym uzupełnieniem (rozdział II, punkt 2.4.1 podpunkt 1 Regulaminu konkursu). W tym celu określono granicę wysokości, jako jedną kondygnację powyżej poziomu gruntu, bez rozstrzygnięcia ile kondygnacji budynek powinien posiadać, i jakie powinno być – zaproponowane w koncepcji – ukształtowanie terenu wokół budynku.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 7

Witam

nasze pytania to:

- 1.Czy istniejący kopiec pamięci ofiar zawiera szczątki zamordowanych w niemieckim nazistowskim obozie, czy jest jedynie symboliczną formą akcentującą miejsce pamięci?
- 2.Czy w miejscu kopca może powstać inna forma upamiętnienia, która jest spójna z proponowaną nową koncepcją zagospodarowania Miejsca Pamięci?
- 3.Czy przez teren należący do Lasów Państwowych objęty zakresem koncepcji można prowadzić sieci instalacyjne związane z ideą projektu?
- 4.Czy prace archeologiczne będą zakończone przed zrealizowaniem nowego projektu, czy też projekt powinien zakładać możliwość ich kontynuacji?
- 5.Czy dom komendanta obozu mieszczący się na działce 316/5 będzie w przyszłości dostępny do zwiedzania? Czy projekt może ingerować w zagospodarowanie działki 316/5, czy działanie projektanta ma ograniczyć do jej granic zewnętrznych, np. zewnętrzna tablica informacyjna?
- 6.Czy istnieje lista nazwisk zamordowanych w Obozie w Sobiborze?

z poważaniem:

██████████

██

████████████████████

████████████████████

████████████████████████████

████████████████████████████

████████████████

████████████████████████████████

████████████████████

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 7

Ad. 1 Zgodnie z wynikami badań archeologicznych prowadzonych w roku 2001, których opis znajduje się w publikacji stanowiącej załącznik nr 10 do Regulaminu konkursu, kopiec pamięci ofiar nie zawiera szczątków ofiar zamordowanych w niemieckim nazistowskim obozie zagłady w Sobiborze. Bryła kopca została utworzona, w ramach koncepcji Miejsca Pamięci opracowanej w latach 60. ubiegłego wieku, z materiałów dostarczonych spoza terenu Pomnika Zagłady. Jednakże, w ślad za tymi samymi badaniami, wiemy, iż prochy ludzi zamordowanych znajdują się pod znaczną częścią kopca, co uwidocznione zostało na mapie stanowiącej załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu.

Ad.2 Odpowiedź na pytanie zawarto w wyjaśnieniu treści Regulaminu konkursu nr 2, w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Ad.3 Zgodnie treścią Regulaminu konkursu (rozdział II, punkt 2.2, akapit 6.) umieszczenie nowych elementów upamiętnienia, a w szczególności budynku obsługi zwiedzających wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przewiduje się na terenie nieruchomości o nr 316/1 oraz 310/1, należących do Państwowego Muzeum na Majdanku. Na pozostałym terenie Pomnika Zagłady tzn. na terenie zarządzanym przez Lasy Państwowe – w uzasadnionych przypadkach, w szczególności, gdy zależec będzie od tego np. spójność proponowanej koncepcji – dopuszcza się możliwość wykonania elementów upamiętnienia. Jeżeli wybrana koncepcja zagospodarowania terenu po byłym Obozie Zagłady w Sobiborze będzie przewidywać umiejscowienie elementów upamiętnienia na terenie niestanowiącym własności Państwowego Muzeum na Majdanku (tj. nieruchomościach o nr 316/9, 315/1, 583/2, 584/2), Organizator konkursu będzie starał się o uzyskanie tytułu prawnego do dysponowania niezbędnym obszarem w celu realizacji wybranej koncepcji. W przypadku braku możliwości pozyskania dodatkowego obszaru, na etapie udzielania zamówienia na wykonanie projektu lub w trakcie jego przygotowywania, może zaistnieć konieczność wprowadzenia modyfikacji wybranej koncepcji (w zakresie rezygnacji bądź przeniesienia elementów upamiętnienia planowanych na terenie, do którego Organizator konkursu nie będzie posiadał tytułu prawnego) i realizację inwestycji wyłącznie na obszarze należącym do Państwowego Muzeum na Majdanku. W związku z powyższym, jeżeli sieci instalacyjne związane z ideą projektu wykonanego na podstawie wybranej koncepcji, będą przebiegać przez obszar zarządzany przez Lasy Państwowe, Zamawiający będzie starał się o uzyskanie tytułu prawnego do dysponowania niezbędnym obszarem.

Ad.4 Zamawiający planuje przygotować pod względem archeologicznym obszar niezbędny do wykonania form upamiętnienia, jakie przewidywać będzie wybrana nowa koncepcja Miejsca Pamięci. Proces ten przewiduje trzy elementy:

- a) przeprowadzenie badań archeologicznych na każdym obszarze, jaki (zgodnie z wybraną koncepcją architektoniczno-krajobrazową) będzie zagospodarowany a nie był dotychczas badany – działanie wymagane przez Konserwatora Zabytków;
- b) prowadzone będą prace archeologiczne w rejonie funkcjonującego dziś ciągu asfaltowego oraz placu z pomnikami – zgodnie z Regulaminem konkursu (rozdział II, punkt 2.3 akapit 9.);

c) podczas inwestycyjnych prac terenowych prowadzony będzie nadzór archeologiczny – działanie wymagane przez Konserwatora Zabytków.

W związku z tym nowa koncepcja Miejsca Pamięci nie musi przewidywać, że w okresie przypadającym po wykonaniu prac inwestycyjnych związanych z budową nowego Miejsca Pamięci, wystąpi konieczność prowadzenia prac archeologicznych w miejscach, jakie na podstawie tej koncepcji będą zagospodarowane.

Ad. 5 Odpowiedź na pytanie zawarta jest w wyjaśnieniu treści Regulaminu konkursu nr 6, w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Ad. 6 . Jeżeli pytanie dotyczy istnienia listy wszystkich osób zamordowanych w niemieckim nazistowskim obozie zagłady w Sobiborze, to odpowiedź brzmi: nie.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 8

WITAM

W PONIZSZEJ KORESPONDENCJI WYSYLAM PYTANIA DOTYCZACE KONKURSU NA OPRACOWANIE NOWEJ IDEOWO - ARTYSTYCZNEJ KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNO - KRAJOBRAZOWEJ MIEJSCA PAMIECI NA TERENIE BYLEGO NIEMIECKIEGO NAZISTOWSKIEGO OBOZU ZAGLADY W SOBIBORZE:

1. Czy możliwa jest wycinka drzew w obrębie terenu " Pomnika Zagłady" - jeżeli tak to w jakim zakresie?
2. Czy możliwa jest ingerencja w przebieg " Alei Pamięci" z częściową lub całkowitą wycinka świerków tworzących aleje?
3. Czy zamawiający dopuszcza likwidacje istniejącej zabudowy w okolicy dawnego domu komendanta obozu?
4. Czy przewiduje się ogrodzenie terenu "pomnika zagłady" w sposób trwały czy tylko elektronicznie (monitoring)?
5. Czy obecna rampa kolejowa jest w miejscu historycznej rampy z czasów funkcjonowania obozu?

Z poważaniem

[Redacted signature]

[Redacted address line 1]

[Redacted address line 2]

[Redacted address line 3]

[Redacted address line 4]

[Redacted address line 5]

[Redacted address line 6]

[Redacted address line 7]

[Redacted address line 8]

[Redacted address line 9]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 8

Ad. 1. Odpowiedź na pytanie zawarta jest w wyjaśnieniu nr 2 w odpowiedzi na pytanie nr 3.

Ad. 2. Świerki, które rosną wzdłuż tzw. „Alei Pamięci” nie stanowią formy upamiętnienia, o której mowa w rozdziale II w punkcie 2.3 w akapicie 9. Regulaminu konkursu. W związku z tym Zamawiający nie widzi przeciwwskazań, aby nowa koncepcja Miejsca Pamięci pozbawiona została tego elementu. Informacja dotycząca możliwości ewentualnego usuwania drzewostanu na terenie Pomnika Zagłady zawarta została w wyjaśnieniu nr 2 do Regulaminu konkursu w odpowiedzi na pytanie nr 3.

Zgodnie z informacjami zawartymi w rozdziale II Regulaminu konkursu, w punkcie 2.3, w akapicie 9., dotychczasowe formy upamiętnienia (w tym kopiec pamięci ofiar, pomnik więźniarki z dzieckiem, słup kamienny, mur z tablicami pamiątkowymi, kamienie z tabliczkami upamiętniającymi konkretne ofiary) muszą pozostać, dopuszcza się natomiast ich uzasadnioną modyfikację polegającą np. na zmianie miejsca usytuowania. W związku z tym dopuszcza się zmianę przebiegu tzw. „Alei Pamięci”. Zamawiający zwraca jednak uwagę, iż istotą tzw. „Alei Pamięci” są kamienie z tabliczkami upamiętniającymi ofiary niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze. Powoduje to, przy opracowaniu nowej koncepcji Miejsca Pamięci, konieczność zachowania szacunku zarówno dla osób upamiętnianych jak również tych, którzy z tej formy upamiętnienia skorzystali, traktując niejednokrotnie kamień z tabliczką, jako symboliczną mogiłę. W związku z tym nowa koncepcja Miejsca Pamięci, jeżeli przewidywać będzie zmiany w dotychczasowym zagospodarowaniu terenu, polegające na modyfikacji lub likwidacji ciągu pieszego stanowiącego element tzw. „Alej Pamięci”, musi również przewidywać usytuowanie tworzących ją kamieni wraz z tabliczkami w sposób, jaki będzie umożliwiał wspomnianym powyżej osobom możliwość kontynuowania upamiętnienia w tej formie.

Ad. 3. Realizacja międzynarodowego projektu utworzenia Muzeum – Miejsca Pamięci na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze nie przewiduje likwidacji żadnego z obiektów znajdujących się poza terenem Pomnika Zagłady. Informacja dotycząca planowania elementów upamiętnienia poza terenem Pomnika Zagłady zawarta jest w wyjaśnieniu nr 6 w odpowiedzi na pytanie nr 1. Natomiast informacja dotycząca osłony tworzonego Miejsca Pamięci od nieruchomości prywatnych usytuowanych w okolicy domu komendanta zawarta jest w wyjaśnieniu nr 3 w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Ad. 4. Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu (rozdział II punkt 2.4) Zamawiający nie przewiduje ogrodzenia terenu Miejsca Pamięci. Zadanie ochronne w tym miejscu będzie spełniać całodobowa ochrona oraz monitoring wizyjny, organizowany przez placówkę muzealną. Zamawiający zwraca w tym miejscu uwagę, iż koncepcja powinna zawierać uzbrojenie terenu Miejsca Pamięci w infrastrukturę niezbędną do instalacji monitoringu wizyjnego oraz oświetlenia terenu.

Ad. 5 Tak.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 9

W związku z zakwalifikowaniem się do udziału w konkursie prosimy o odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) W jaki sposób otworzyć mapy zawarte w warunkach konkursu – załącznik nr 7 i załącznik nr 8?
- 2) W jaki sposób otworzyć mapę zawartą w przekazie mailowym z dnia 29.03 załącznik nr 7?
- 3) Prosimy o precyzyjne określenie granic obszaru lub granic obszarów na których należy pokazać koncepcję zagospodarowanie Miejsca Pamięci.

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 9

Ad. 1 Mapy stanowiące załącznik nr 7 i 8 do Regulaminu konkursu, umieszczone na stronach internetowych, na których umieszczono Regulamin, zapisane są w formacie PDF. W związku z tym pliki te powinien otwierać każdy program przeznaczony do otwierania plików z tym rozszerzeniem.

Ad. 2 Mapę stanowiącą załącznik nr 7, na prośbę niektórych Uczestników konkursu (patrz wyjaśnienie nr 1, odpowiedź nr 5) zapisano i udostępniono wszystkim Uczestnikom konkursu dodatkowo w formacie: DWG. Plik ten, zgodnie z opinią Uczestników, którzy o niego wnioskowali, jak również geodety, który ten plik utworzył, otwierany jest przez programy komputerowe używane powszechnie przez osoby zajmujące się tworzeniem projektów architektonicznych. Zamawiający informuje, iż zawartość załącznika nr 7 do Regulaminu konkursu w formacie PDF nie różni się od zawartości pliku o tej samej nazwie w formacie DWG.

Ad.3 Granice obszaru objętego koncepcją, wyznacza precyzyjne (wymienione w Regulaminie konkursu w rozdziale II w punkcie 2.1.1) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 lipca 2007 r, w sprawie określenia granic Pomnika Zagłady, na obszarze którego jest położone Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze, oraz obszaru i granic jego strefy ochronnej. Nadto Regulamin konkursu w rozdziale II w punkcie 2.2 przedstawia szczegółowy opis oraz charakterystykę tego obszaru wraz z numerami nieruchomości i strukturą własności. Dodatkowo do Regulaminu dołączone zostały mapy (załączniki nr 7 i 8), przedstawiające teren z wyznaczonymi granicami oraz wszystkimi elementami istotnymi dla opracowania pracy konkursowej.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 10

Pytania do warunków konkursu.

1. Na załączonych zdjęciach widać, że zarówno bocznica jak i rampa kolejowa są używane. Czy istnieje możliwość wyłączenia ich fragmentu z użytkowania?
2. W wytycznych do sporządzenia koncepcji dopuszcza się uzasadnioną modyfikację form upamiętniania, jako przykład podano zmianę miejsca usytuowania. Czy możliwe jest modyfikowanie istniejących pomników przez wkomponowanie ich w nowe założenie powodujące np. ich częściowe przysłonięcie?
3. W programie funkcjonalno-użytkowym przewiduje się, że w budynku Centrum dla zwiedzających będzie przebywało jednocześnie grupa 80 osób oraz pracownicy. Czy są jakieś prognozy dotyczące

maksymalnej liczby odwiedzających w ciągu dnia? Czy Centrum będzie czynne 5, 6 czy 7 dni w tygodniu?

Z poważaniem,

[REDACTED]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 10

Ad. 1 Odpowiedź na pytanie zawiera się w wyjaśnieniu nr 6 w odpowiedziach na pytania nr 1-3.

Ad. 2 Tak.

Ad. 3 Zgodnie z szacowaną na 40 000 rocznie liczbą odwiedzających Miejsce Pamięci (rozdział II w punkcie 2.3 w akapicie 10. Regulaminu konkursu) przewiduje się, że średnia dzienna liczba osób odwiedzających Miejsce Pamięci wynosić będzie ok.260. Przewiduje się otwarcie placówki muzealnej mieszczącej się w budynku centrum dla zwiedzających przez 6 dni w tygodniu. Zamawiający zwraca jednak uwagę, iż koncepcja Miejsca Pamięci powinna zakładać, iż część z odwiedzających nie będzie zwiedzać wystawy, lecz zechce samodzielnie odwiedzać teren Pomnika Zagłady, co może mieć miejsce również w dniach lub godzinach, w których placówka muzealna będzie zamknięta. Powoduje to konieczność zapewnienia wolnego dostępu do toalet również w poza godzinami otwarcia placówki muzealnej (rozdział II, punkt 2.4.1 podpunkt 7 Regulaminu konkursu). W związku z tym od Uczestników konkursu oczekuje się przedstawienia w koncepcji funkcjonalnego rozwiązania budynku centrum dla zwiedzających, pozwalającego zapewnić dostęp do toalet bez konieczności udostępniania sali wystawowej, sali edukacyjnej czy strefy zaplecza.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 11

KONKURS

NA OPRACOWANIE NOWEJ IDEOWO-ARTYSTYCZNEJ KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNO-KRAJOBRAZOWEJ MIEJSCA PAMIĘCI NA TERENIE BYŁEGO NIEMIECKIEGO NAZISTOWSKIEGO OBOZU ZAGŁADY W SOBIBORZE

Dzień dobry,

W Regulaminie konkursu mowa jest o załącznikach nr 14 (Opinia geotechniczna nieruchomości o nr 316/1) i 15 (Warunki przyłączenia energii elektrycznej).

Te załączniki nie są dostępne na stronie <http://www.majdanek.eu/articles.php?aid=656> <<http://www.majdanek.eu/articles.php?aid=656&acid=69>> &acid=69 (Biuletyn Informacji Publicznej Państwowego Muzeum na Majdanku).

W jaki sposób moglibyśmy uzyskać do nich dostęp?

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 11

Załączniki nr 14 i 15 zostały przekazane wszystkim Uczestnikom zaproszonym do udziału w konkursie w dniu 29 marca 2013 r. drogą elektroniczną na adres wskazany we wniosku o dopuszczenie do udziału w konkursie.

Wniosek o wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 12

Dotyczy: Konkursu na opracowanie nowej ideowo- artystycznej koncepcji architektoniczno-krajobrazowej miejsca pamięci na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze.

Przesyłamy pytania dotyczące konkursu:

1. Na stronie 8 regulaminu konkursu mowa jest o sugestiach Naczelnego Rabina Polski, aby proponowane koncepcje zagospodarowania terenu wykluczały konieczność naruszania ziemi grobów masowych podczas prac budowlanych. Czy wyklucza to również inne wykończenie terenu niż dotychczasowe (trawa).
  2. Na stronie 9 mowa jest o dopuszczalnej modyfikacji form upamiętnienia, których elementem jest również kopiec pamięci ofiar. Z planów wynika, że jego zakres jest większy niż obszar grobów masowych. Czy w koncepcji można wziąć pod uwagę zmianę formy upamiętnienia – bez naruszenia terenu grobów? Czy też, biorąc pod uwagę informację w załączonych materiałach, iż kopiec usypany jest z prochów pomordowanych, nie może on podlegać żadnej modyfikacji?
  3. Słup kamienny oraz mur z tablicami pamiątkowymi są elementami przyjętej, spójnej koncepcji estetycznej terenu. Przedmiotem konkursu jest wybranie nowej koncepcji ideowo-artystycznej Miejsca Pamięci. Czy w związku z tym można wykluczyć oba elementy w istniejącej formie i zastąpić je nowymi, spójnymi z przyjętą koncepcją upamiętnienia miejsca kaźni? Czy elementem do zachowania jest treść umieszczona na tablicach w murze, czy również same tablice?
  4. Analogicznie: czy zachowana ma być treść tabliczek upamiętniających konkretne osoby, czy również same tabliczki i kamienie, do których są przymocowane.
  5. Czy poza obszarem grobów masowych (biorąc oczywiście pod uwagę dalsze prace badawcze), koncepcja może zakładać zagłębianie w ziemię projektowanych ciągów pieszych i kubaturowych?
- [REDACTED]

Wyjaśnienie treści Regulaminu konkursu nr 12

Ad. 1. Wprost przeciwnie. Zgodnie z Regulaminem konkursu strefa wokół kopca pamięci ofiar, w której znajdują się groby masowe, musi zostać wyróżniona i zabezpieczona w sposób trwały (tj. taki, który wykluczy konieczność częstej konserwacji, powodującej naruszenie przestrzeni i chodzenie po grobach) oraz nieinwazyjny (tj. taki który wykluczy – w trakcie budowy – konieczność naruszenia ziemi, jaką pokryte są prochy zamordowanych ludzi). W ten sposób Zamawiający, zgodnie z sugestiami Naczelnego Rabina Polski, skłania Uczestników do planowania nawierzchni innej niż dotychczasowa, ponieważ trawa jest wykończeniem, które ową częstą konserwację i chodzenie po grobach wymusza.

Ad. 2 - 3 Odpowiedzi na pytania zawierają się w wyjaśnieniu treści Regulaminu nr 2 w odpowiedzi nr 1, w wyjaśnieniu treści Regulaminu nr 7 w odpowiedzi nr 1 i 2 oraz w wyjaśnieniu treści Regulaminu nr 10 w odpowiedzi nr 2.

Ad. 4 Odpowiedź na pytanie zawarta jest w wyjaśnieniu do treści regulaminu nr 8 w odpowiedzi na nr 2.

Ad. 5 Poza obszarem grobów masowych możliwe jest zagłębianie ciągów komunikacyjnych i obiektów kubaturowych w terenie. Odpowiedź zawiera się dodatkowo w wyjaśnieniu treści Regulaminu nr 6 w dopowiedzi nr 5.